

STANOWISKO KONWENTU MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP z dnia 27 listopada 2012 r.

w sprawie krajowego projektu systemowego, dotyczącego zarządzania, wdrażania i monitorowania rozwoju odnawialnych źródeł energii i wzrostu efektywności energetycznej w regionach z udziałem regionalnych agencji energetycznych powołanych przez samorząd

Bezpieczeństwo energetyczne oraz ustawowe rozwiązania dotyczące energetyki odnawialnej stanowią zagadnienia podejmowane już przez Konwent Marszałków RP w jego wcześniejszych stanowiskach. Waga problemów oraz ich wpływ na rozwój gospodarczy regionów i tworzenie nowych miejsc pracy wskazują potrzebę dalszego wspierania omawianej tematyki przez Konwent. Podjęcie działań w obszarach energii jest niezbędne dla realizacji polityk europejskich i krajowych, również w zakresie redukcji emisji.

W związku z powyższym Konwent stoi na stanowisku, że niezbędnym rozwiązaniem jest przygotowanie projektu systemowego pn. **Krajowy System Zarządzania i Monitorowania Rozwoju OZE i EE**. System ten wykorzystywałby potencjał kadrowy, sieć kontaktów a także efekty projektów zrealizowanych przez samorządy województw i powiatów/regionalne agencje energetyczne, w czasie ich obecnej działalności, współfinansowanej przez UE w ramach programu Ramowego Konkurencyjność i Innowacje (CIP). Pozwoliłyby również na powołanie nowych agencji energetycznych w regionach, które nie uzyskały środków europejskich przeznaczonych na tworzenie tego typu jednostek. Obecnie istniejące agencje energetyczne, po zakończeniu realizacji 3-letniego projektu obowiązują 5-letni okres zachowania jego trwałości.

Realizacja projektu systemowego wymaga kompleksowego podejścia. W związku z tym Konwent składa wniosek o zapisanie proponowanego projektu w programach operacyjnych przygotowywanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

Mnogość zadań przypisanych samorządom lokalnym w zakresie planowania i organizacji zaopatrzenia w energię, planowania i finansowania oświetlenia, oraz promocji i wdrażania rozwiązań racjonalizujących zużycie energii potwierdza potrzebę wsparcia samorządów. Konwent Marszałków RP wnioskował w swoim stanowisku z dnia 24 stycznia 2011 r. aby rząd wprowadził szereg rozwiązań w tym zakresie, obejmujących w szczególności instrumenty, pozwalające samorządom na odpowiedni udział i kształtowanie polityki w zakresie OZE. Takim instrumentem byłby proponowany projekt systemowy.

Konwent Marszałków RP opowiada się za utworzeniem projektu systemowego, którego głównym zadaniem byłoby: planowanie, zarządzanie, wdrażanie, monitorowanie oraz wspieranie realizacji przedsięwzięć dotyczących odnawialnych źródeł energii i wzrostu efektywności energetycznej w regionach. System ten obejmowałby bezpośrednie działania na poziomie regionów, oraz pomoc i wsparcie dla samorządów na poziomie lokalnym.

Konwent Marszałków RP wnioskuje do: **1/ Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, 2/ Ministerstwa Gospodarki, 3/ Ministerstwa Środowiska** o podjęcie działań mających na celu przygotowanie i wdrożenie ww. projektu systemowego. Powyższe stanowisko kierujemy więc do przedstawicieli trzech resortów odpowiedzialnych za przygotowanie programów operacyjnych w omawianym zakresie na następną perspektywę finansową UE 2014-2020:

Jednocześnie informujemy, iż prezesi zarządów istniejących agencji w tym Krajowej Agencji Poszanowania Energii S.A. deklarują swój aktywny udział w przygotowaniu w/w projektu.

Działania agencji energetycznych wpisują się zarówno w Strategię działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 oraz Wspólną Strategię Działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020r.

Stąd też, do czasu rozpoczęcia realizacji projektu systemowego samorządy województw - regionalne agencje energetyczne, powinny otrzymać zadania i niezbędne do nich wsparcie finansowe w projekcie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wiele z obecnych i planowanych programów NFOŚiGW jest bowiem zgodnych z celami powołanych agencji, co umożliwi im wspólnie z KAPE S.A. jeszcze większe, projektowe zaangażowanie w zadania funduszu.

Uzasadnienie

Samorządy województw w ramach aktualizacji swoich strategii rozwoju znacznie rozbudowały zapisy dotyczące zarządzania energią, a szczególnie wykorzystania odnawialnych źródeł energii i działań wpływających na wzrost efektywności energetycznej. Takie podejście samorządów wynika m.in. z zapisów Dyrektywy 2006/32/WE, które znalazły odzwierciedlenie w Ustawie o efektywności energetycznej z 15 kwietnia 2011 roku, w postaci nałożenia na jednostki sektora publicznego szeregu zadań w zakresie poprawy efektywności energetycznej.

Projekt nowelizowanej obecnie ustawy Prawo energetyczne zakłada umieszczenie zadań z zakresu: planowania i organizacji zaopatrzenia w ciepło i energię elektryczną na obszarze gminy, planowania i finansowania oświetlenia, planowania i organizacji działań mających na celu racjonalizację zużycia energii oraz promocję rozwiązań zmniejszających zużycie energii elektrycznej i ciepła na obszarze gminy w ustawie o samorządzie gminnym.

Zapisy zawarte w projektach nowych i aktualizowanych dokumentów będą nakładały na samorządy szczebla regionalnego i gminnego dodatkowe zadania, których realizacja wymagać będzie profesjonalnej kadry. Obecnie, na terenie 5 województw aktywnie działają regionalne agencje energetyczne powołane przez samorządy województw, które realizują zadania publiczne w ramach swoich projektów w zakresie poprawy efektywności energetycznej i rozwoju odnawialnych źródeł energii (OZE) w regionach. Do najważniejszych działań agencji należą: planowanie energetyczne w regionach (regionalne i lokalne plany energetyczne), udział w programowaniu i przygotowaniu działań dla OZE i efektywności energetycznej na lata 2014-2020 oraz monitorowanie rynku energii.

Agencje prowadzą intensywne działania edukacyjne mające na celu upowszechnianie zachowań energooszczędnych, zmianę świadomości społeczeństwa w zakresie oszczędności energii elektrycznej oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Przedstawiciele agencji biorą aktywny udział w konsultacjach społecznych przy realizacji inwestycji OZE. Jak wynika z przeprowadzanych szkoleń dla pracowników samorządowych, przedsiębiorców oraz osób fizycznych, wiedza w tym zakresie jest niewystarczająca dla realizacji zadań nałożonych na kraje członkowskie Unii Europejskiej w ramach przyjętego pakietu klimatyczno-energetycznego. Powierzenie zadań wynikających z aktualizowanych dokumentów agencjom energetycznym pozwoli samorządom na realizowanie nowych zadań oraz kontynuację obecnych, bez potrzeby zwiększenia zatrudnienia w tym zakresie w administracji publicznej. Jednocześnie, projekt systemowy dot. planowania, monitorowania i zarządzania energią w regionie umożliwi regionalnym agencjom energetycznym oraz powołującym je samorządom zachowanie 5-letniej trwałości realizowanych obecnie projektów.